

Obsah

Autorský kolektiv	V
Zkratky	XXIII
Hippokratova přísaha	XXXV
Předmluva (<i>Jan Petrášek, Aleš Žák</i>)	XXXVII

OBECNÁ ČÁST

1. Charakteristika, význam a výuka vnitřního lékařství (<i>Jan Petrášek</i>)	3
2. Historie českého vnitřního lékařství (<i>Jan Petrášek</i>)	5
2.1. Počátky a rozvoj zdravotní péče v českých zemích	5
3. Příčiny interních onemocnění (<i>Jan Petrášek</i>)	9
3.1. Geneticky podmíněná onemocnění	10
3.1.1. Chromosomové mutace	10
3.1.2. Genové aberace	11
3.1.3. Monogenně podmíněná onemocnění	11
3.1.4. Mozaicismus	12
3.1.5. Chimérismus	12
3.1.6. Multifaktoriálně (polygenně) podmíněná onemocnění	12
3.1.7. Mitochondriální dědičnost	13
3.2. Vrozené vývojové vady	13
3.3. Poruchy výživy	13
3.3.1. Obezita	13
3.3.2. Malnutrice	14
3.4. Metabolicky podmíněná onemocnění	15
3.4.1. Diabetes mellitus	15
3.4.2. Metabolický syndrom	15
3.4.3. Ateroskleróza	16
3.4.4. Hyperlipoproteinémie/dyslipidémie	16
3.4.5. Poruchy metabolismu purinů	16
3.4.6. Dědičné metabolické poruchy	17
3.5. Infekční onemocnění	17
3.6. Poškození z fyzikálních příčin a nemocí z povolání	20
3.7. Imunitně a autoimunitně podmíněná onemocnění	20
3.8. Intoxikace a vliv návykových látek	21
3.9. Stres a psychosomatické choroby	23
3.10. Multifaktoriální civilizační choroby	24
3.11. Iatrogeně podmíněná onemocnění	25

4.	Orgánové/systémové a reaktivní změny u interních onemocnění	27
	<i>(Jan Petrášek)</i>	27
4.1.	Regresivní změny	27
4.1.1.	Nekróza	27
4.1.2.	Gangréna	28
4.1.3.	Dekubitus	28
4.1.4.	Atrofie	28
4.1.5.	Dystrofie	28
4.2.	Apoptóza	28
4.3.	Zánět	30
4.4.	Nádorový růst	30
5.	Nejčastější příznaky interních onemocnění	33
	<i>(Jan Petrášek)</i>	33
5.1.	Bolest	33
5.2.	Změny tělesné teploty	34
5.3.	Kašel	36
5.4.	Cyanóza	36
5.5.	Dušnost	36
5.6.	Poruchy chuti k jídlu	37
5.7.	Zvracení	38
5.8.	Průjem	38
5.9.	Zácpa	38
5.10.	Krvácivé projevy	39
5.10.1.	Formy krvácivých projevů	39
5.11.	Otoky	40
5.12.	Poruchy močení	41
5.13.	Změny tělesné hmotnosti	41
5.14.	Poruchy vědomí	41
6.	Metody diagnostiky interních onemocnění	43
	<i>(Jan Petrášek)</i>	43
6.1.	Anamnéza	43
6.2.	Interní somatické vyšetření	43
6.3.	Biochemická vyšetření krve a moči	44
6.4.	Mikrobiologická vyšetření	44
6.5.	Biopsie a cytologie	44
6.6.	Zobrazovací metody	45
6.6.1.	Rentgenologické metody	45
6.6.2.	Metody nukleární medicíny	45
6.6.3.	Magnetická rezonance	46
6.6.4.	Ultrasonografie	46
6.6.5.	Endoskopie	47
6.6.6.	Osteodenzitometrie	47
6.7.	Registrace elektrických potenciálů	48
6.7.1.	Elektrokardiografie	48
6.7.2.	Elektromyografie	48
6.8.	Monitorování některých vitálních funkcí	48
6.9.	Funkční vyšetřovací metody	49
7.	Intuice	51
	<i>(Jan Petrášek)</i>	51

22.2.1.	Diabetes mellitus 1. a 2. typu	383
22.2.2.	Další typy diabetes mellitus.....	386
22.2.3.	Komplikace diabetes mellitus.....	387
22.3.	Poruchy metabolismu lipidů	390
22.3.1.	Hyperlipidémie a dyslipidémie	390
22.3.2.	Vzácné poruchy lipidového metabolismu	394
22.4.	Poruchy metabolismu purinů a aminokyselin	394
22.4.1.	Dnavá artritida (<i>Karel Pavelka</i>)	394
22.4.2.	Hyperurikémie.....	394
22.4.3.	Hyperhomocysteinémie	396
22.4.4.	Vzácné poruchy metabolismu aminokyselin	396
22.5.	Karence vitaminů a stopových prvků	397
22.5.1.	Hypovitaminózy a avitaminózy.....	397
22.5.2.	Karence stopových prvků.....	397
22.6.	Klinicky významné syndromy metabolických onemocnění	399
22.6.1.	Malnutrice	399
22.6.2.	Obezita	402
22.6.3.	Metabolický syndrom.....	406
22.7.	Metabolické osteopatie	408
22.7.1.	Osteoporóza	408
22.7.2.	Osteomalacie	412
22.7.3.	Osteopetróza	413
22.7.4.	Deformující osteodystrofie – Pagetova nemoc	414
23.	Revmatická onemocnění (<i>Karel Pavelka</i>).....	415
23.1.	Nejčastější příznaky revmatických onemocnění.....	415
23.2.	Revmatoidní artritida (<i>Liliana Šedová</i>)	417
23.3.	Juvenilní idiopatické artritidy (<i>Heřman Mann</i>)	418
23.4.	Systémový lupus erythematoses (<i>Heřman Mann</i>)	419
23.5.	Systémová skleróza (sklerodermie) (<i>Radim Bečvář</i>)	420
23.6.	Polymyozitida/dermatomyozitida (<i>Heřman Mann</i>)	421
23.7.	Sjögrenův syndrom	422
23.8.	Vaskulitidy	422
23.9.	Spondylartritidy (<i>Liliana Šedová</i>)	423
23.9.1.	Ankylozující spondylitida – Bechtěrevova nemoc	423
23.10.	Osteoartróza.....	424
23.11.	Infekční artritidy (<i>Helena Dejmková</i>)	426
23.11.1.	Negonokoková artritida.....	426
23.11.2.	Gonokoková artritida.....	426
23.11.3.	Tuberkulózní artritida	426
23.11.4.	Artritida při lymeské borrelióze.....	427
23.12.	Artropatie při sarkoidóze	427
23.13.	Artropatie při hemofilii.....	428
23.14.	Mimokloubní revmatismus (<i>Martina Votavová</i>)	428
23.14.1.	Burzitidy	428
23.14.2.	Entezopatie.....	429
23.14.3.	Tendinitidy	429
23.14.4.	Úžinové syndromy	429
23.14.5.	Fibromyalgie	430
23.15.	Dnavá artritida.....	431

23.16.	Syndrom bolestivého ramene (<i>Martina Votavová</i>)	432
23.16.1.	Artritida ramenního kloubu	432
23.16.2.	Artróza ramenního kloubu	432
23.16.3.	Traumatické příčiny	432
23.16.4.	Přenesená bolest	432
23.17.	Bolesti zad (<i>Martina Votavová</i>)	433
24.	Infekční onemocnění	435
24.1.	Projevy infekčních onemocnění v dutině ústní (<i>Hanuš Rozsypal</i>)	435
24.1.1.	Infekce zubů a parodontálních tkání	435
24.1.2.	Afty a ulcerace sliznic dutiny ústní	435
24.1.3.	Bílé povlaky na sliznicích dutiny ústní	436
24.1.4.	Erytematózní makuly a uzly dutiny ústní	436
24.1.5.	Změny povrchu jazyka	436
24.1.6.	Enantém a petechie na patře a jiné projevy exantémových nemocí	437
24.1.7.	Trismus	437
24.2.	Infekce trávicího ústrojí (<i>Pavel Chalupa</i>)	437
24.2.1.	Bakteriální infekce trávicího ústrojí	437
24.2.2.	Alimentární intoxikace	439
24.2.3.	Protozoární a parazitární infekce	440
24.3.	Virové hepatitidy (<i>Tomáš Krechler</i>)	441
24.3.1.	Virová hepatitida A	441
24.3.2.	Virová hepatitida B	442
24.3.3.	Virová hepatitida C	444
24.3.4.	Virová hepatitida D	445
24.3.5.	Virová hepatitida E	445
24.3.6.	Virová hepatitida G	445
24.3.7.	Hepatitida způsobená virem přenášeným transfúzí	445
24.3.8.	Hepatitida při infekční mononukleóze	445
24.3.9.	Hepatitida při cytomegalovirové infekci	446
24.3.10.	Ostatní virové hepatitidy	446
24.4.	Onemocnění virem lidské imunodeficiency (HIV) (<i>Marie Staňková</i>)	446
24.5.	Ptačí chřipka (<i>Aleš Žák</i>)	450
25.	Akutní intoxikace – otravy (<i>Oldřich Louthan, Tomislav Švestka</i>)	453
25.1.	Nejčastější příznaky akutních intoxikací	453
25.2.	Obecné zásady léčení intoxikací	454
25.2.1.	Otrávený je v bezvědomí – intoxikován, je v bytě nebo na pracovišti	454
25.2.2.	Otrávený není v bezvědomí (komunikuje) a je v bytě nebo na pracovišti	454
25.2.3.	Otrávený byl v bezvědomí přivezen do nemocnice	455
25.3.	Primární eliminace toxické látky	455
25.4.	Sekundární eliminace toxické látky nebo jejích metabolitů	456
25.4.1.	Aktivní uhlí	456
25.4.2.	Forsírovaná diuréza	456
25.4.3.	Extrakorporální eliminační metody	457
25.5.	Antidota	457
25.6.	Některé častější intoxikace	457
25.6.1.	Amphetaminy	457
25.6.2.	Benzodiazepiny	457
25.6.3.	Oxid uhelnatý	458

25.6.4.	Intoxikace ethylalkoholem.....	458
25.6.5.	Ethylenglykol.....	459
25.6.6.	Otravy houbami.....	460
25.6.7.	Kannabinoidy (hašiš a marihuana).....	460
25.6.8.	Kokain.....	460
25.6.9.	Kyselina lysergová (LSD).....	461
25.6.10.	Metanol.....	461
25.6.11.	Morfín.....	461
25.6.12.	Paracetamol.....	461
25.6.13.	Neuroleptika.....	462
25.6.14.	Thymoleptika.....	462
25.7.	Uštknutí jedovatým hadem (<i>Jan Petrášek</i>).....	462
25.7.1.	Uštknutí zmijí obecnou.....	462
25.7.2.	Uštknutí vysoce jedovatým cizokrajným hadem.....	463
26.	Poškození z fyzikálních příčin (<i>Oldřich Louthan</i>).....	465
26.1.	Poškození ionizujícím zářením.....	465
26.1.1.	Akutní postiradiační syndrom.....	465
26.2.	Zasažení elektrickým proudem.....	466
26.3.	Přehřátí nebo tepelný úžeh.....	467
26.4.	Podchlazení.....	468
26.5.	Barotrauma.....	469
26.5.1.	Barotrauma plic.....	469
26.5.2.	Barotrauma středního ucha.....	469
26.6.	Poškození hlukem.....	469
26.7.	Poškození vibracemi.....	470
27.	Kardiopulmonální resuscitace (<i>Jan Petrášek, Karel Goričan</i>).....	471
27.1.	Zástava dýchání.....	471
27.1.1.	Příčiny.....	471
27.1.2.	Příznaky.....	471
27.2.	Zástava oběhu.....	472
27.2.1.	Příčiny.....	472
27.2.2.	Příznaky.....	472
27.3.	Kardiopulmonální resuscitace.....	472
27.3.1.	Základní neodkladná resuscitace.....	472
27.3.2.	Rozšířená resuscitace.....	472
27.3.3.	Postup při základní kardiopulmonální resuscitaci.....	472
27.3.4.	Postup při rozšířené kardiopulmonální resuscitaci.....	473
27.3.5.	Defibrilace a defibrilátory.....	473
27.3.6.	Zahájení a ukončení resuscitace.....	475
28.	Antibakteriální terapie a profylaxe (<i>Anna Jedličková</i>).....	477
28.1.	Stručný přehled bakteriálního osídlení dutiny ústní.....	477
28.2.	Odběr biologického materiálu k bakteriologickému vyšetření.....	479
28.3.	Antibakteriální terapie.....	480
28.3.1.	Výběr antibakteriální látky.....	480
28.3.2.	Volba ATB v ambulantní péči.....	481
28.3.3.	Volba ATB u pacientů v nemocniční péči.....	481
28.4.	Antibakteriální profylaxe u chirurgických výkonů ve stomatologii.....	482

28.4.1.	Antibiotická profylaxe z chirurgického hlediska	483
28.4.2.	Antibiotická profylaxe z interního hlediska	484
28.4.3.	Volba ATB pro profylaxi infekční endokarditidy	485
29.	Křečové stavy (Evžen Nešpor)	487
29.1.	Epileptický záchvat	487
29.1.1.	Konvulzivní generalizovaný záchvat	487
29.1.2.	Parciální komplexní záchvat	488
29.1.3.	Status epilepticus	488
29.2.	Hyperventilační křeče	488
30.	Cévní mozkové příhody (Jiří Bauer)	489
31.	Syndromy hlava–krk (Jan Petrářek)	493
32.	Nádory dutiny ústní a hltanu (Jan Betka)	497
33.	Jak hlásit podezření na nežádoucí účinek léku (Jan Petrářek)	499
34.	Vybavení zubní ordinace pro náhlé interní příhody (Jan Petrářek)	501
34.1.	Pomůcky, nástroje, speciální zdravotnický materiál	501
34.2.	Léky pro akutní stavy	501
	Významné internetové adresy	503
	Literatura	505
	Obrazová dokumentace a zdroje	507
	Rejstřík	509

8.	Kritéria validity diagnostických metod/testů (Jan Petrášek)	53
9.	Způsoby léčby interních onemocnění (Jan Petrášek)	55
9.1.	Úprava/změna prostředí	55
9.2.	Úprava životosprávy	55
9.3.	Dietní opatření	56
9.4.	Abstinence požívání návykových látek	56
9.5.	Farmakoterapie	56
9.6.	Rehabilitace a fyzikální terapie	57
9.7.	Lázeňská terapie	58
9.8.	Radioterapie	58
9.9.	Brachyradioterapie	58
9.10.	Hypertermie	59
9.11.	Přístrojová náhrada při nedostatečné funkci orgánů	59
9.11.1.	Plíce – respirační insuficience	59
9.11.2.	Srdce – srdeční insuficience	59
9.11.3.	Ledviny – ledvinová insuficience	59
9.11.4.	Játra – jaterní insuficience	60
9.11.5.	Elektrolýza poruch srdečního rytmu – arytmií	60
9.12.	Chirurgická terapie	61
9.13.	Buněčná terapie	61
9.14.	Genová terapie	62
9.15.	Transplantace orgánů	62
9.16.	Paliativní terapie	63
9.16.1.	Principy paliativní medicíny	63
10.	Takzvaná alternativní a komplementární léčba (Jan Petrášek)	67
11.	Eutanazie (Jan Petrášek)	69

SPECIÁLNÍ ČÁST

12.	Poruchy vnitřního prostředí (Aleš Žák, Jan Petrášek)	73
12.1.	Nejčastější příznaky poruch vnitřního prostředí	74
12.2.	Změny množství tělesné vody	75
12.2.1.	Dehydratace	75
12.2.2.	Hyperhydratace	76
12.3.	Změny osmolality tělesných tekutin	76
12.3.1.	Hypoosmolalita	77
12.3.2.	Hyperosmolalita	77
12.4.	Změny pH tělesných tekutin	77
12.4.1.	Acidóza	78
12.4.2.	Alkalóza	80
12.5.	Změny koncentrace iontů	82
12.5.1.	Změny koncentrace natria	82
12.5.2.	Změny koncentrace kalía	83
12.5.3.	Změny koncentrace kalcía	84
12.5.4.	Změny koncentrace chloridového iontu	86
12.6.	Přehled nejčastěji používaných infúzních roztoků	86

13.	Onemocnění alergická a imunitní (Terezie Fučíková)	89
13.1.	Nejčastější příznaky alergických onemocnění.....	89
13.2.	Atopie	90
13.3.	Alergie	90
13.3.1.	Urtikarie – kopřivka	92
13.3.2.	Urtikarie s angioedémem	93
13.3.3.	Alergická rinitida a konjunktivitida.....	94
13.3.4.	Hereditární a získaný angioedém.....	94
13.3.5.	Alergie na léky	97
13.3.6.	Alergie a intolerance lokálních anestetik.....	97
13.3.7.	Alergie na potraviny	98
13.3.8.	Alergie na jed blanokřídleho hmyzu	100
13.3.9.	Alergie na tetování.....	101
13.3.10.	Kontaktní alergie (Terezie Fučíková, Jan Petrášek)	101
13.4.	Anafylaxe	102
13.4.1.	Anafylaktický šok (Jan Petrášek)	102
13.4.2.	Možnosti prevence anafylaktické reakce (Jan Petrášek)	104
13.5.	Imunodeficience.....	104
13.5.1.	Primární imunodeficience	106
13.5.2.	Sekundární imunodeficience.....	108
14.	Onemocnění srdce (Jan Petrášek)	111
14.1.	Nejčastější příznaky srdečních onemocnění	111
14.2.	Získané chlopenní vady	113
14.2.1.	Mitrální stenóza.....	114
14.2.2.	Mitrální regurgitace (nedomykavost, insuficience).....	115
14.2.3.	Aortální stenóza	118
14.2.4.	Aortální regurgitace	119
14.2.5.	Vady trikuspidální chlopně	121
14.2.6.	Vady pulmonální chlopně	121
14.3.	Nejčastější vrozené srdeční vady v dospělosti.....	122
14.3.1.	Defekt septa síní	123
14.3.2.	Defekt septa komor (Rogerova choroba)	124
14.3.3.	Koarktace aorty	124
14.3.4.	Otevřená tepenná dučej (Botallova)	124
14.3.5.	Fallotova tetralogie.....	125
14.4.	Ischemická choroba srdeční (Karel Goričan)	126
14.4.1.	Akutní koronární syndromy	127
14.4.2.	Chronické formy ischemické choroby srdeční	133
14.4.3.	Nebolestivé formy ischemické choroby srdeční	137
14.5.	Náhlá srdeční smrt	138
14.6.	Kardiomyopatie (Petr Bartůněk).....	139
14.6.1.	Dilatační kardiomyopatie	139
14.6.2.	Hypertrofická kardiomyopatie	140
14.6.3.	Restriktivní kardiomyopatie	141
14.6.4.	Arytmogenní dysplazie pravé komory	141
14.6.5.	Specifické kardiomyopatie.....	141
14.7.	Zánětlivá onemocnění (Karel Goričan)	141
14.7.1.	Endokarditidy (Jan Petrášek, Karel Goričan).....	141
14.7.2.	Myokarditidy	144

14.7.3.	Perikarditidy	145
14.7.4.	Revmatická horečka (<i>Jan Petrášek</i>)	148
14.8.	Arytmie (<i>Jan Petrášek, Petr Bartůněk</i>)	149
14.8.1.	Extrasystolie	150
14.8.2.	Supraventrikulární arytmie	152
14.8.3.	Komorové arytmie	154
14.8.4.	Poruchy síňokomorového převodu	154
14.8.5.	Terapie arytmií	157
14.8.6.	Elektroterapie arytmií (<i>Jan Petrášek, Petr Bartůněk</i>)	157
14.8.7.	Chirurgická léčba arytmií (<i>Jan Petrášek</i>)	159
14.9.	Cor pulmonale chronicum (<i>Karel Goričan</i>)	160
14.10.	Nádory srdce (<i>Karel Goričan</i>)	161
14.10.1.	Myxom	161
14.11.	Transplantace srdce	162
14.11.1.	Indikace k transplantaci	162
15.	Onemocnění cév (<i>Miroslav Chochola</i>)	163
15.1.	Nejčastější příznaky cévních onemocnění	163
15.2.	Onemocnění tepen	164
15.2.1.	Ateroskleróza (<i>Jan Petrášek</i>)	164
15.2.2.	Arteriální hypertenze	167
15.2.3.	Arteriální hypotenze (<i>Jan Petrášek</i>)	170
15.2.4.	Ischemická choroba dolních končetin	176
15.2.5.	Cévní změny u diabetes mellitus – syndrom diabetické nohy	179
15.2.6.	Vaskulitidy	180
15.2.7.	Vazoneurózy	181
15.2.8.	Aneuryzma aorty	182
15.2.9.	Disekce aorty	184
15.3.	Onemocnění plicního oběhu (<i>Debora Karetová, Stanislav Beran</i>)	185
15.3.1.	Plicní embolie	185
15.3.2.	Plicní hypertenze	188
15.3.3.	Cor pulmonale	189
15.4.	Onemocnění žil (<i>Debora Karetová</i>)	189
15.4.1.	Hluboká žilní trombóza (flebotrombóza dolních končetin)	189
15.4.2.	Tromboflebitida žil dolních končetin	191
15.4.3.	Varixy žil dolních končetin	192
15.4.4.	Chronická žilní insuficience	193
15.5.	Onemocnění lymfatických cév	195
15.5.1.	Lymfedém	195
16.	Onemocnění plic (<i>Jiří Homolka</i>)	197
16.1.	Nejčastější příznaky onemocnění plic	197
16.2.	Vrozená onemocnění	199
16.2.1.	Cystická fibróza – mukoviscidóza	199
16.2.2.	Primární ciliární dyskineze	200
16.2.3.	Deficit α_1 -antitrypsinu	200
16.3.	Zánětlivá onemocnění	201
16.3.1.	Tracheobronchitida	201
16.3.2.	Bronchiolitida	201
16.3.3.	Infekční pneumonie	201

16.3.4.	Akutní těžký respirační syndrom (SARS)	205
16.3.5.	Plicní absces	206
16.3.6.	Neinfekční pneumonie	206
16.4.	Tuberkulóza	209
16.4.1.	Primární tuberkulóza	209
16.4.2.	Postprimární tuberkulóza	210
16.4.3.	Závažné formy tuberkulózy	211
16.5.	Mykobakteriózy	212
16.6.	Chronická obstrukční plicní nemoc (<i>Jan Petrášek</i>)	213
16.7.	Asthma bronchiale	215
16.8.	Plicní emfyzém	219
16.9.	Bronchiektazie	219
16.10.	Hypoventilační syndromy	220
16.10.1.	Centrální alveolární hypoventilace	221
16.10.2.	Pickwickův syndrom – hypoventilační syndrom při obezitě	221
16.11.	Respirační insuficience	221
16.12.	Syndrom akutní dechové tísně dospělých	222
16.13.	Intersticiální plicní procesy	222
16.14.	Iatrogenní poškození plic	224
16.15.	Plicní sarkoidóza	224
16.16.	Profesionální plicní onemocnění	225
16.17.	Nádory průdušek a plic	226
16.17.1.	Benigní nádory	226
16.17.2.	Maligní nádory	227
16.17.3.	Plicní metastázy	230
16.18.	Vývojové vady plicních cév	230
16.19.	Choroby pleury	230
16.19.1.	Pleurální výpotky	230
16.19.2.	Nádory pleury	231
16.20.	Choroby mediastina	232
16.20.1.	Pneumomediastinum – mediastinální emfyzém	232
16.20.2.	Záněty mediastina – mediastinitidy	232
16.20.3.	Nádory mediastina	233
16.21.	Poranění plic	233
16.22.	Urgentní stavy v pneumologii	233
16.22.1.	Hemoptýza	234
16.22.2.	Aspirace cizího tělesa	234
16.22.3.	Kritické astma – status asthmaticus	235
16.22.4.	Pneumothorax	236
16.22.5.	Laryngospasmus	237
16.22.6.	Nekardiální plicní edém	237
16.23.	Transplantace plic	238
17.	Onemocnění trávicího ústrojí (<i>Karel Lukáš</i>)	239
17.1.	Základní známky a příznaky při onemocnění trávicího ústrojí	239
17.2.	Slizniční projevy interních chorob (<i>Jiří Mazánek</i>)	240
17.2.1.	Onemocnění trávicího ústrojí	241
17.2.2.	Onemocnění srdce a cév	241
17.2.3.	Hematologické choroby	241
17.2.4.	Onemocnění dýchacího systému	241

17.2.5.	Onemocnění urogenitálního systému.....	242
17.2.6.	Poruchy žláz s vnitřní sekrecí.....	242
17.2.7.	Onemocnění nervového systému.....	242
17.2.8.	Onemocnění z poruch látkové přeměny.....	242
17.2.9.	Onemocnění kožní.....	242
17.2.10.	Poškození fyzikálními vlivy a choroby z povolání.....	243
17.3.	Choroby jícnu.....	243
17.3.1.	Refluxní choroba jícnu.....	243
17.3.2.	Híátová hernie.....	244
17.3.3.	Achalázie.....	244
17.3.4.	Poruchy motility jícnu.....	244
17.3.5.	Infekční ezofagitidy.....	244
17.3.6.	Iatrogeně podmíněné ezofagitidy.....	245
17.3.7.	Cizí tělesa v jícnu.....	245
17.3.8.	Divertikly.....	245
17.3.9.	Nádory jícnu.....	245
17.4.	Onemocnění žaludku a dvanáctníku (<i>Tomislav Švestka</i>).....	246
17.4.1.	Vředová choroba žaludku a dvanáctníku.....	246
17.4.2.	Gastritidy.....	248
17.4.3.	Gastropatie.....	248
17.4.4.	Menétrierova nemoc.....	248
17.4.5.	Gastrinom – Zollingerův-Ellisonův syndrom.....	248
17.4.6.	Bezoár.....	248
17.4.7.	Cizí tělesa v žaludku.....	248
17.4.8.	Karcinom žaludku.....	248
17.4.9.	Žaludeční lymfomy.....	249
17.4.10.	Gastrointestinální stromální tumor.....	249
17.5.	Onemocnění tenkého střeva.....	249
17.5.1.	Malabsorpční syndrom.....	249
17.5.2.	Nádory tenkého střeva.....	251
17.5.3.	Maligní lymfom.....	251
17.6.	Onemocnění tlustého střeva.....	251
17.6.1.	Infekční záněty tlustého střeva.....	251
17.6.2.	Postiradiační kolitida (proktitida).....	251
17.6.3.	Ischemická kolitida.....	251
17.6.4.	Ulcerózní kolitida (idiopatická proktokolitida).....	252
17.6.5.	Crohnova nemoc.....	252
17.6.6.	Divertikulární choroba.....	253
17.6.7.	Hemoroidální nemoc.....	253
17.6.8.	Anální fisura.....	254
17.6.9.	Polypózy.....	254
17.6.10.	Kolorektální karcinom.....	254
17.7.	Onemocnění slinivky břišní.....	256
17.7.1.	Akutní zánět slinivky břišní (akutní pankreatitida).....	256
17.7.2.	Chronický zánět slinivky břišní (chronická pankreatitida).....	257
17.7.3.	Karcinom slinivky břišní.....	258
17.8.	Onemocnění žlučníku a žlučových cest (<i>Aleš Žák</i>).....	258
17.8.1.	Cholelitiáza.....	258
17.8.2.	Kalkulózní cholecystitida.....	260
17.8.3.	Akutní akalkulózní cholecystitida.....	260

17.8.4.	Cholelithiáza	261
17.8.5.	Cholangitida	261
17.8.6.	Nádory žlučníku, žlučových cest a Vaterovy papily.....	262
17.9.	Funkční poruchy	263
17.9.1.	Průjem	264
17.9.2.	Zácpa (obstipace).....	265
17.10.	Krvácení do trávicího ústrojí.....	266
17.11.	Ileózní stavy (<i>Aleš Žák</i>)	268
18.	Onemocnění jater (<i>Radan Brůha</i>)	271
18.1.	Nejčastější projevy onemocnění jater	271
18.2.	Akutní jaterní selhání	273
18.3.	Lékové poškození jater	273
18.4.	Chronické jaterní choroby.....	274
18.4.1.	Poškození jater alkoholem	274
18.4.2.	Metabolická jaterní onemocnění (<i>Milan Kaláb</i>)	275
18.4.3.	Autoimunitní hepatitida	279
18.4.4.	Primární biliární cirhóza	279
18.4.5.	Primární sklerózující cholangitida	280
18.5.	Jaterní cirhóza (<i>Jaromír Petrýl</i>)	280
18.6.	Hepatocelulární karcinom (primární rakovina jater)	282
18.7.	Uzávěr jaterních žil (Buddův-Chiariho syndrom).....	283
18.8.	Játra v těhotenství (<i>Milan Kaláb</i>).....	284
18.8.1.	Žloutenka těhotných (icterus gravidarum)	284
18.8.2.	Akutní jaterní těhotenská steatóza	284
18.8.3.	Syndrom HELLP.....	284
18.9.	Metastatické nádory jater.....	284
18.10.	Transplantace jater.....	286
19.	Onemocnění ledvin (<i>Sylvie Dusilová Sulková</i>)	289
19.1.	Nejčastější příznaky onemocnění ledvin a vývodných močových cest.....	289
19.2.	Vývojové anomálie a vrozené vývojové vady ledvin a vývodných močových cest	291
19.2.1.	Abnormality ledvin a močovodů a vezikoureterální reflux.....	291
19.2.2.	Polycystická choroba ledvin.....	292
19.2.3.	Alportův syndrom	293
19.2.4.	Hereditární tubulopatie – Fanconiho syndrom	294
19.3.	Nefrotický syndrom	294
19.4.	Glomerulonefritidy	296
19.4.1.	Akutní endokapilární glomerulonefritida	296
19.4.2.	Rychle progredující glomerulonefritidy.....	296
19.4.3.	Fokálně-segmentální glomeruloskleróza	298
19.5.	Glomerulopatie	299
19.5.1.	Membranózní glomerulopatie	299
19.5.2.	IgA nefropatie (Bergerova choroba).....	299
19.5.3.	Diabetická nefropatie	300
19.6.	Systémové vaskulitidy s postižením ledvin.....	302
19.7.	Postižení ledvin u dalších systémových chorob.....	302
19.7.1.	Systémový lupus erythematodes	302
19.7.2.	Jiná systémová onemocnění	303

19.8.	Infekce močových cest	303
19.9.	Tubulointersticiální nefritidy	305
19.10.	Nefrolitiáza	306
19.11.	Nádory ledvin	307
19.11.1.	Benigní nádory	307
19.11.2.	Maligní nádory	307
19.12.	Akutní selhání ledvin	308
19.13.	Chronické onemocnění ledvin a chronické selhání ledvin	310
19.14.	Transplantace ledvin	312
20.	Krevní onemocnění (Jan Kvasnička)	315
20.1.	Nejčastější příznaky hematologických onemocnění	315
20.2.	Anémie	316
20.3.	Chronická myeloidní leukémie	319
20.4.	Myeloproliferativní onemocnění	320
20.5.	Akutní leukémie a myelodysplastický syndrom	322
20.6.	Maligní lymfomy	324
20.6.1.	Hodgkinův lymfom	324
20.6.2.	Non-hodgkinské lymfomy	326
20.7.	Chronická lymfatická leukémie	327
20.8.	Mnohočetný myelom	329
20.9.	Systémová primární amyloidóza	331
20.10.	Uzlinový syndrom	332
20.11.	Poruchy hemostázy	334
20.11.1.	Vrozené koagulopatie	334
20.11.2.	Získané koagulopatie	335
20.11.3.	Trombocytopatie	336
20.11.4.	Trombocytopenie	336
20.11.5.	Vaskulopatie	337
20.11.6.	Kombinované hemoragické diatézy	338
20.11.7.	Syndrom primární hyperfibrinolýzy	339
20.11.8.	Hyperkoagulační stavy	339
20.11.9.	Antikoagulační a protidestičková léčba	340
20.12.	Krevní transfúze, zásady hemoterapie a transplantace kostní dřeně	343
20.12.1.	Krevní transfúze, hemoterapie	343
20.12.2.	Transplantace kostní dřeně	346
21.	Onemocnění endokrinních žláz (Michal Kršek)	349
21.1.	Nejčastější příznaky onemocnění endokrinních žláz	349
21.2.	Onemocnění hypothalamu	350
21.2.1.	Pubertas praecox	351
21.2.2.	Diabetes insipidus centralis	352
21.2.3.	Mentální anorexie	352
21.3.	Onemocnění hypofýzy	352
21.3.1.	Hypopituitarismus	353
21.3.2.	Afunkční adenomy hypofýzy	354
21.3.3.	Akromegalie a gigantismus	355
21.3.4.	Prolaktinomy	356
21.3.5.	Cushingova nemoc a Cushingův syndrom	357
21.3.6.	Adenomy z gonadotropních buněk	358

21.3.7.	Adenomy z tyreotropních buněk.....	358
21.4.	Onemocnění štítné žlázy	358
21.4.1.	Struma	358
21.4.2.	Hyperthyreóza	359
21.4.3.	Gravesova-Basedowova choroba	360
21.4.4.	Toxický adenom štítné žlázy a nodózní toxická struma	361
21.4.5.	Thyreotoxická krize	361
21.4.6.	Hypothyreóza	361
21.4.7.	Myxedémové kóma	362
21.4.8.	Záněty štítné žlázy	362
21.4.9.	Nádory	364
21.5.	Onemocnění příštítných tělísek	365
21.5.1.	Primární hyperparathyreóza.....	365
21.5.2.	Sekundární hyperparathyreóza.....	366
21.5.3.	Terciární hyperparathyreóza.....	367
21.5.4.	Hypoparathyreóza	367
21.6.	Onemocnění nadledvin	367
21.6.1.	Cushingův syndrom	367
21.6.2.	Adrenokortikální insuficience, Addisonova choroba	368
21.6.3.	Primární hyperaldosteronismus, Connův syndrom	369
21.6.4.	Feochromocytom	370
21.6.5.	Incidentalomy.....	371
21.7.	Onemocnění varlat	371
21.7.1.	Hypogonadismus u mužů.....	371
21.7.2.	Kryptorchismus.....	372
21.7.3.	Klinefelterův syndrom	372
21.7.4.	Syndrom Noonanové.....	373
21.7.5.	Gynekomastie.....	373
21.7.6.	Nádory varlat	373
21.8.	Onemocnění gonád u žen	374
21.8.1.	Hypogonadismus u žen	374
21.8.2.	Turnerův syndrom.....	374
21.8.3.	Syndrom polycystických ovarií – Steinův-Leventhalův syndrom	375
21.8.4.	Hirsutismus	376
21.8.5.	Nádory vaječníků.....	376
21.9.	Endokrinně aktivní nádory trávicího ústrojí	376
21.9.1.	Nádor produkující inzulin – inzulinom	376
21.9.2.	Nádor produkující gastrin – gastrinom	377
21.9.3.	Nádor produkující vazoaktivní intestinální peptid – vipom	377
21.9.4.	Nádor produkující glukagon – glukagonom.....	378
21.9.5.	Nádor produkující somatostatin – somatostatinom	378
21.9.6.	Karcinoid	378
21.10.	Polyglandulární syndromy	379
21.10.1.	Syndrom mnohočetné endokrinní neoplazie typu I	379
21.10.2.	Syndrom mnohočetné endokrinní neoplazie typu II	379
21.10.3.	Autoimunitní polyglandulární syndromy	380
22.	Metabolická onemocnění a poruchy výživy (Aleš Žák).....	381
22.1.	Nejčastější příznaky metabolických onemocnění a poruch výživy	381
22.2.	Diabetes mellitus (Miroslav Zeman)	383